

Waterschap Veluwe

Memo

Boogschutterstraat 5
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn
[T] (055) 527 29 11
[F] (055) 527 27 04
[E] waterschap@veluwe.nl
[I] www.veluwe.nl

Aan algemeen bestuur 30 november 2011

Portefeuillehouder W. van der Hoek

Datum	16 november 2011	Thema	Gewenste grond- en oppervlaktewaterregime
Opgemaakt door	Planvorming	Onderwerp	Aanpak knelpunten 't Hul Nunspeet en Molenbeek
Docbasenummer	233082		
Projectnummer	-		

1. Beslispunten

- Kennisnemen van de overlastproblematiek in Nunspeet en omgeving;
- Kennis nemen van de uitkomsten van de OAS, waterkwaliteitsspoor en NBW-opgave van Nunspeet en de Molenbeek;
- Kennisnemen van het vervolgtraject.

2. Inleiding

De afgelopen jaren zijn in toenemende mate klachten binnen gekomen bij zowel de gemeente Nunspeet als het Waterschap met betrekking tot stankoverlast en wateroverlast nabij de vijver 't Hul in Nunspeet en rondom de Molenbeek. Na de ernstige wateroverlast in augustus 2010 waarbij zowel het stedelijk gebied rondom 't Hul als ook het landelijk gebied rondom de Molenbeek onder water stond, hebben het waterschap en de gemeente besloten tot het vervroegd uitvoeren van een gecombineerd waterkwaliteitsspoor en wateroverlastonderzoek. Hierbij worden tevens de uitkomsten van de in 2010 op dat moment bijna afgeronde OAS-studie meegenomen. Deze studie leidt tot een integraal maatregelpakket voor het emissiespoor (OAS), waterkwaliteitsspoor en wateroverlast tezamen. Op dit moment wordt de laatste hand gelegd aan het onderzoek en de rapportage. Deze memo beschrijft de problematiek, de uitkomsten van de studies en het beoogde vervolgtraject.

2.1. Aanleiding

De afgelopen jaren zijn herhaaldelijk klachten bij Waterschap en Gemeente Nunspeet binnen gekomen over de stank- en wateroverlastklachten in het stedelijk gebied van Nunspeet en in het landelijk gebied rondom de Molenbeek. Eén van de klachten is een brief van 22 september jl. met 63 handtekeningen van bewoners uit het stedelijk gebied. In de brief wordt aandacht gevraagd voor de aanhoudende stankoverlast en wordt gevraagd om op korte termijn actie te ondernemen en te komen met een structurele oplossing voor de aanhoudende stankoverlast van watergang 't Hul. Waterschap en Gemeente zijn 19 oktober jl. met twee bewonervertegenwoordigers in gesprek gegaan. In dit gesprek is aan hen een toelichting gegeven. De bewoners overwogen in te spreken op de vergadering van het Algemeen Bestuur. Hiertoe

Waterschap Veluwe

informereren we het bestuur over de laatste stand van zaken omtrent de aanpak en uitkomsten van de bovengenoemde integrale studie.

3. Kader/uitgangspunten/vertrekpunten

OAS (basisinspanning)

De basisinspanning maakt onderdeel uit van de landelijk gehanteerde tweesporenaanpak (emissiespoor-waterkwaliteitsspoor) die gebaseerd is op aanbevelingen van de Coördinatiecommissie Uitvoering Wet Verontreiniging Oppervlaktewater (CUWVO) uit 1992. Als vertrekpunt voor een optimalisatiestudie geldt de zgn. taakstellende basisinspanning. Dit betreft de uitkomsten van het maatwerkoverleg tussen het waterschap en de gemeente waarbij afspraken worden gemaakt over verbeteringsmaatregelen voor de basisinspanning rioolstelsel (taakstelling gemeente) alsmede afnamecapaciteit van de RWZI (taakstelling waterschap). Aldus wordt invulling gegeven aan het besluit van het algemeen bestuur van Waterschap Veluwe van 28 september 2005 t.a.v. maatwerkoverleg met betrokken gemeenten over kostenverdeling. In 2010 is door Waterschap, de gemeenten Nunspeet en Elburg een OAS-studie (optimalisatie afvalwatersysteem) afgerond. (OAS quickscan RWZI Elburg, Mogelijkheden voor optimalisatie (OAS)). In deze optimalisatiestudie van het afwatersysteem Elburg en Nunspeet is vastgesteld wat de meest maatschappelijk verantwoorde maatregelen zijn om te voldoen aan de geldende emissienormen, gezien vanuit de riolering.

De uitkomsten van de OAS vormen de input en het vertrekpunt voor de integrale studie van het waterkwaliteitsspoor en de wateroverlast studie.

Waterkwaliteitsspoor

In november 2010 heeft het algemeen bestuur van het Waterschap ingestemd met de *Algemene aanpak waterkwaliteitsspoor*. Hiermee heeft het bestuur ingestemd met de uitvoering van de waterkwaliteitsspoorstudies in ons beheersgebied. De aanhoudende stankklachten door overstorten en de wateroverlast in Nunspeet waren aanleiding om het waterkwaliteitsspoor van Nunspeet vervroegd uit te voeren.

NBW-opgave

In 2009 is de stedelijke wateropgave als onderdeel van het waterplan Nunspeet modelmatig bepaald met als conclusie dat de Molenbeek niet voldoet aan de NBW-normen. In de nu uitgevoerde studie is de NBW-opgave beter in beeld gebracht en is gezocht naar een integraal maatregelenpakket waarbij de waterkwaliteit-waterkwantiteitsproblemen worden opgelost en dat ook wordt voldaan aan de opgave vanuit de OAS. De hevige neerslag in augustus 2010, maar ook onder andere in juli 2010, heeft geleid tot inundatie van stedelijk gebied in Nunspeet maar ook benedenstrooms in de Molenbeek. Deze knelpunten zijn destijds ook teruggekoppeld aan ons bestuur.

4. Uitkomsten OAS – vertrekpunt voor integrale waterkwaliteit en wateroverlast studie

De OAS heeft aangetoond dat de RWZI Elburg niet aan de taakstellende hydraulische afnameverplichting voldoet. Tevens bleek dat de afvoercapaciteit van het transportriool Nunspeet-Elburg onvoldoende was. De gemeente Nunspeet heeft nog een bergingsopgave van 2.700 m³ terwijl de gemeente Elburg reeds voldoet aan de

Waterschap Veluwe

basisinspanning. In tabel 1 zijn de kosten weergegeven volgens de taakstellende basisinspanning, hetgeen uitgangspunt was voor de OAS.

Tabel 1: Overzicht kosten taakstellende basisinspanning Nunspeet (incl. BTW)

Maatregel	Taakhouders	Geraamd kosten incl. BTW
vergroting capaciteit RWZI Elburg van 2.850 m ³ /h naar 4.200 m ³ /h	Waterschap	€ 6 miljoen
aanleg extra transportriool	Waterschap	€ 6 miljoen
Aanleg 2.700 m ³ berging	Gemeente	€ 2,4 miljoen
Totaal		€ 14,4 miljoen

Uit tabel 1 blijkt dat voor wat betreft de taakstellende basisinspanning het waterschap aan de lat staat voor € 12 miljoen en de gemeente voor € 2,4 miljoen aan maatregelen zou moeten treffen.

Uit de OAS is echter als meest kosteneffectieve oplossing naar voren gekomen de aanleg van een viertal bergbezinkbassins (BBB) in Nunspeet (met een totale bergingscapaciteit van 4500m³). Hiermee kan worden voldaan aan de basisinspanning zonder dat de RWZI Elburg of het transportriool moet worden vergroot. De kosten van deze vier BBB's zijn globaal geraamd op circa 4,5 miljoen inclusief BTW. Dit betekent dat hiermee een gezamenlijke besparing van circa 10 miljoen euro bereikt kan worden.

Bij aanvang van de gecombineerde studie WKS/NBW is vastgesteld dat één overstort in het Hul in het stedelijk gebied van Nunspeet tot de meeste overlast leidt. Het wordt daarom veel kostenefficiënter geacht om de vier BBB's voortkomend uit de OAS op één plaats in het Hul te concentreren nabij de Beethovenlaan. Indien vier BBB's vertaald worden naar één grote BBB kunnen voor hetzelfde geld meer m³'s worden gerealiseerd. In de NBW/WKS-studie is daarom als uitgangspunt gehanteerd dat er aan de Beethovenlaan één BBB wordt gerealiseerd van 6000m³.

5. Knelpunten wateroverlast en waterkwaliteitsspoor

In de waterkwaliteitsspoorstudie is de gehele gemeente Nunspeet beschouwd. In dit voorstel zijn alleen de knelpunten en maatregelen in Nunspeet zelf en de Molenbeek gepresenteerd en niet van de overige kernen.

Op basis van een veldinventarisatie en modeltoetsing zijn de knelpunten met betrekking tot wateroverlast (NBW) en het waterkwaliteitsspoor bepaald. Dit leidt tot de volgende knelpunten welke opgelost dienen te worden:

- NBW-knelpunt in 't Hul - Inundatie in 't Hul bij een neerslaggebeurtenis die (statistisch) in keer per 100 jaar (T=100) optreedt; dit is ook in zomer 2010 in praktijk ervaren
- Wateroverlast NBW knelpunten nabij de Mezenbergerweg en Lage Bijssel in de Molenbeek
- Stankoverlast in stedelijk gebied van 't Hul
- Zeer lage zuurstofconcentraties welke kunnen leiden tot vissterfte in 't Hul (modelmatig bepaald, en volgt ook uit waterkwaliteitsmetingen)

Waterschap Veluwe

6. Integraal maatregelenpakket

Om alle problemen in stedelijk en landelijk gebied op te lossen is een integraal maatregelenpakket geformuleerd. Met behulp van een model is iteratief een pakket van maatregelen opgesteld. Aanvankelijk is in de studie een pakket van maatregelen opgesteld voor het oplossen van de wateroverlast knelpunten en een pakket voor de waterkwaliteit- en stank problematiek. Om winst te behalen is gezocht naar het meest optimale en doelmatige maatregelenpakket waarbij aan alle verschillende opgaven wordt voldaan.

Dit resulteert in de volgende maatregelen:

- Vergroting BBB aan de Beethovenlaan;
- Vergroten afvoercapaciteit uit stedelijk gebied door aanpassen van 'brievensbus'-stuw;
- Vergroten van duikers in de Molenbeek;
- Verbreden van de Molenbeek;
- Doorspoelen met grondwater.

Met behulp van dit maatregelenpakket wordt de overstortfrequentie aanzienlijk verminderd en de afvoercapaciteit van de beek vergroot. Dit zorgt ervoor dat aan alle opgave vanuit het emissiespoor (OAS), wateroverlast (NBW) en waterkwaliteitsspoor wordt voldaan.

De totale kosten van dit integrale maatregelenpakket bedragen 4,5 miljoen euro (inclusief BTW), waarvoor 4 miljoen euro voor de BBB uitgetrokken dient te worden. Opgemerkt moet worden dat de BBB niet alleen de opgave van de OAS bedient, maar uit de studie is gebleken dat deze BBB ook noodzakelijk is om de inundatie in stedelijk gebied te voorkomen.

De kostenverdeling tussen gemeente en waterschap is momenteel nog onderwerp van onderhandeling tussen deze partijen. Verwacht wordt dat uiterlijk begin 2012 deze onderhandelingen zijn afgerond. Bij de onderhandelingen zullen de taakstellende opgaven van waterschap en gemeente als uitgangspunt worden gehanteerd waarbij tevens aspecten als redelijkheid en veroorzakersbeginsel worden meegenomen.

Planning

In 2012 zal gestart worden met de voorbereiding van de te nemen maatregelen, waarna de uitvoering kan starten vanaf 2013/2014.

7. Maatschappelijk draagvlak

Er zijn de laatste jaren veelvuldig klachten van stank en wateroverlast in 't Hul en de Molenbeek bij waterschap en gemeente binnen gekomen.

Dit heeft geresulteerd in onder andere een brief van de bewoners van het Hul met 63 handtekeningen. De bewoners vragen om oplossingen om deze aanhoudende stankklachten op te lossen. Dit kan worden bereikt met de uitvoering van bovenstaand integraal maatregelenpakket.

8. Bestuurlijke/juridische consequenties en vervolgtraject

De rapportage van de gecombineerde studie emissiespoor, waterkwaliteitsspoor en NBW wordt op dit moment afgerond. De uitkomsten van deze studie alsmede een voorstel voor de kostenverdeling tussen waterschap en gemeente, en fasering van

Datum 16 november 2011
Onderwerp Aanpak knelpunten 't Hul Nunspeet en Molenbeek
Blad 5 van 5

Waterschap Veluwe

maatregelen zal 1^e kwartaal 2012 worden voorgelegd aan het Algemeen Bestuur en de Raad. Vanwege de klachten en brief van de bewoners informeren we u tussentijds over de huidige stand van zaken.

De bewoners uit 't Hul zullen op zeer korte termijn een brief ontvangen waarin de stand van zaken wordt toegelicht.

Na bestuurlijke goedkeuring en overeenstemming over de te nemen maatregelen zullen de bewoners in een informatieavond geïnformeerd naar de te nemen maatregelen.

9. Financiën/begroting

In de voorgestelde begroting van 2012, welke in het Algemeen Bestuur van 30 november wordt behandeld, is een bedrag van € 500.000,- opgenomen voor de aanpak van de problematiek in het Hul en de Molenbeek. Dit betekent dat de voorbereiding van de geplande voorbereiding in 2012 gestart kan worden. De overige uitvoeringskosten dienen opgenomen te worden in de begroting van 2013 en verder.

Het college van dijkgraaf en heemraden